

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ECdo/20/2018
Identifikačné číslo spisu:	7609214436
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7609214436.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 2712, IČO: 36 039 039, proti povinnému neb. N. M., naposledy bývajúcemu v K., o vymoženie 82,98 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 5 Er 718/2009, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 21. decembra 2017 sp. zn. 16 CoE 630/2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 21. decembra 2017 sp. zn. 16 CoE 630/2016 a uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 23. júna 2016 č. k. 5 Er 718/2009-16 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .
Oprávnený nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach uznesením z 21. decembra 2017 sp. zn. 16 CoE 630/2016 potvrdil ako vecne správne uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 23. júna 2016 č. k. 5 Er 718/2009-16, ktorým súd prvej inštancie zastavil exekúciu podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. m/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“); stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.
2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie buď zrušil (a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie), alebo zmenil (a rozhodol o pokračovaní v exekúcii). Zároveň žiadal o odklad právoplatnosti uznesenia odvolacieho súdu.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas na to oprávneným subjektom zastúpeným v súlade s § 429 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že nie sú splnené procesné podmienky v dovolacom konaní.
4. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.
5. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné

podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

6. Citované ustanovenie § 161 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť tak, aby súdne konanie mohlo prebehnúť v súlade so zákonom a aby súd v súlade so zákonom mohol tiež rozhodnúť. Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti účastníka byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania). Spôsobilosť byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania) znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 Občianskeho zákonníka).

7. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

8. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

9. Procesnú subjektivitu má ten subjekt práva, ktorý vo sfére hmotného disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti. V procesnom zmysle predstavuje procesná subjektivita tzv. procesnú podmienku. Procesnou podmienkou sa rozumie určitá danosť, ktorá musí existovať, aby súd vo veci mohol konať a rozhodnúť. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku strán sporu, ktorej neexistencia predstavuje závažnú vadu konania. V prípade, ak strana nedisponovala procesnou subjektivitou od začiatku sporu, ide o neodstrániteľnú vadu konania s obligatórnym následkom zastavenia konania. Ak stranu sporu tvorí fyzická osoba, strata jej procesnej subjektivity je zároveň stratou spôsobilosti na práva a povinnosti (právnej subjektivity). Pokiaľ strata procesnej subjektivity nastala pred začatím konania, vedie táto skutočnosť vždy k zastaveniu konania.

10. Podľa § 420 písm. b/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Z uvedeného vyplýva, že dôvod zmätočnosti uvedený v § 420 písm. b/ CSP je daný vtedy, ak sa konanie viedlo s osobou, ktorá nemala spôsobilosť na práva a povinnosti (fyzickou osobou už zomretou).

11. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že povinný zomrel 28. septembra 2007 (č. l. 21 a 23 spisu). Z pripojeného uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves z 27. januára 2016 č. k. 4 D 185/2015-24 je zrejmé, že dedičské konanie po neb. N. M. (povinnom), zomrelom XX. K. bolo pre nezanechanie majetku zastavené podľa § 175h ods. 1 O.s.p. Návrh na vykonanie exekúcie podal oprávnený súdny exekútorovi 27. augusta 2009, ktorý podaním doručeným Okresnému súdu Spišská Nová Ves 19. októbra 2009 požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V danom prípade stratil povinný dňom smrti procesnú subjektivitu vystupovať ako účastník exekučného konania. Nedostatok procesnej podmienky v podobe absencie procesnej subjektivity je nedostatkom neodstrániteľným. Z uvedeného vyplýva, že v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie povinný už nemal spôsobilosť mať práva a povinnosti a procesná subjektivita zanikla jeho smrťou.

12. Pokiaľ teda súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd považovali povinného za stranu sporu, vykazuje ich postup a rozhodnutie znaky procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. b/ CSP, na ktorú bolo potrebné vziať zreteľ. Uvedená vada zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale tiež jeho opodstatnenosť. V prípade, že v konaní dôjde k vade takejto povahy, je potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

13. Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

14. Dovolací súd z uvedeného dôvodu rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil z dôvodov uvedených v § 420 písm. b/ CSP (ten kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu) a konanie v zmysle § 450 CSP zastavil.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.